

לבריאות והצלחת

שמואל בן זכריה וקלרה אידל. מרים בת יהושע ומרתא

פתחיה בן יאיר וחנה. חגית בת שמואל ומרים

וילדיהם דרור הלל ואשר יש'

עודד בן שמואל ומרים. מעין בת אפרים ואורלי

וילדיהם ידידיה רננה שירה אמונה

רועי בן משה ושרה. תמר בת שמואל ומרים

לרפואת חיים שמואל בן סימה

לעילוי נשמת פרל בת רבקה ע"ה

לעילוי נשמת

אלישבע שולביץ ע"ה בת יבלחט"א יעקב אליהו ושרה הורביץ

לעילוי נשמת

הבחור שמואל אלעזר ז"ל בן יבלחט"א נתן ואביבה הורביץ

לתרומות והנצחות:

הורביץ. בנק פאגי (52). סניף 183. חשבון 654248

[לתרומה בפייפל](#)

דף צ"א

המשך הסוגיה מדף צ'

ועתה יתבארו הדינים הלמדים מהריבויים "או" האמורים בעניין.

"או זבח" – כבר נתבאר לעיל.

"לפלא נדר או בנדבה" – לדעת רבי יאשיה, אם לא

היתה תורה מחלקת ביניהם, אלא כותבת "לפלא

נדר ונדבה", היינו אומרים, שאין אדם חייב

בנסכים, אלא כשמביא גם נדר וגם נדבה,

וכשכתבה תורה "או", למדנו, שאף המביא נדר

בפני עצמו, או נדבה בפני עצמה, חייב להביא

נסכים. ולדעת רבי יונתן, גם אם היתה תורה

כותרת, "לפלא נדר ונדבה", היינו יודעים, שכל

אחד בפני עצמו טעון נסכים, [כי לדעתו, כל מקום

שנאמרו שני דברים, כל אחד עומד בפני עצמו, עד

שיהיה כתוב בפירוש "יחדיו"], אבל היינו סבורים,

שהמביא גם נדר וגם נדבה, דיו במנחת נסכים

אחת, וכשכתבה תורה "או", למדנו, שגם המביא

נדר ונדבה יחד, יביא מנחת נסכים לכל אחד

מהם.

"או במעדיכם" – הריבוי הזה מלמד, שלא רק

כשמביא נדר ונדבה, שאחד עולה ואחד שלמים,

מביא לכל אחד נסכים בפני עצמו, אלא אף

כשמביא שני נדרים או שתי נדבות, שאחד עולה

ואחד שלמים, מביא לכל אחד נסכים בפני עצמו.

"וכי תעשה בן בקר עלה או זבח" – הריבוי הזה מלמד,

שלא רק כשמביא עולה ושלמים מביא לכל אחד

נסכים בפני עצמו, אלא אף כשמביא שתי עולות

או שני שלמים, שאחד נדר ואחד נדבה, מביא

לכל אחד נסכים בפני עצמו.

"לפלא נדר או שלמים לה" – הריבוי הזה מלמד שלא

רק כשמביא שתי עולות או שני שלמים שאחד

נדר ואחד נדבה, מביא לכל אחד נסכים בפני

עצמו, אלא אף כשמביא שתי עולות או שני

שלמים ששניהם נדר או שניהם נדבה, מביא

נסכים לכל אחד בפני עצמו.

"לעשות רים ניחם לה' מן הבקר או מן הצאן" – דעת רבי

יונתן כבר נתבארה לעיל, שמכאן למדים

שהאומר הרי עלי עולה בלא לפרש בהמה יביא או

בקר או צאן. ולדעת רבי יאשיה הריבוי הזה

מלמד שלא רק כשמביא שתי עולות או שני

שלמים ששניהם נדר או שניהם נדבה, אבל אחד

בקר ואחד צאן, מביא נסכים לכל אחד בפני

עצמו, אלא אף כששניהם בקר או שניהם צאן

מביא נסכים לכל אחד בפני עצמו.

"ככה תעשו לאחד" – מכאן, שלא רק כשמביא

את הקרבנות בזה אחר זה, מביא לכל אחד

נסכים בפני עצמו, אלא אף כשמביא כמה

קרבנות בבת אחת, מביא לכל אחד נסכים בפני

עצמו.

"ויין לנסף רביעית ההין תעשה על העלה או לזבח

לפבש האחד" – לרבות עולת מצורע לנסכים.

"ויין לנסף רביעית ההין תעשה על העלה או לזבח

לפבש האחד" – לרבות חטאת מצורע לנסכים.

"ויין לנסף רביעית ההין תעשה על העלה או לזבח

לפבש האחד" – לרבות אשם מצורע לנסכים. [ויש

צורך לריבוי בפני עצמו לאשם, ואין ללמוד דין

אשם וחטאת מכתוב אחד, כי אינם שווים,

האשם בא להכשיר את המצורע להיכנס למחנה,

והחטאת באה לכפר עליו על החטא שבגללו נעשה

מצורע. ואין זה כחטאת ואשם של נזיר, ששניהם

שווים להכשירו בין ובטומאה, ולמדים מכתוב

אחד, שניתן לשרוף את שער הנזיר באש אשר

תחתיהם]. [ואין לומר שהכתוב "או לזבח", בא

לרבות חטאת ואשם של נזיר לנסכים, ולא של

מצורע, כי בעניין קרבנות הנזיר נאמר, "... ואת

האיל תעשה זבח שלמים לה' על סל המצות ועשה הפהו

את מנחתו ואת נספו", ללמד שאין נסכים

בקרבנות הנזיר, אלא בשלמיו, שהוא קרבן הבא

גם בנדבה, ולא בחטאתו ואשמו. א"נ מאחר

שנאמר בכתוב שלושה ריבויים על כרחך הוא בא

לקרבנות מצורע שהם שלושה ולא לקרבנות נזיר

שהם ארבעה].

"ויין לנסף רביעית ההין תעשה על העלה או לזבח

לפבש האחד" – לרבות עולת יולדת לנסכים.

"ויין לנסף רביעית ההין תעשה על העלה או לזבח

לפבש האחד" – לרבות אחד עשר של מעשר,

שכשטעה בשעה שעושר את הבהמות, וקרא

לבהמה האחת עשרה עשירי, היא קרבה שלמים

וטעונה נסכים. [ולא מצינו בכל התורה כולה טפל

חמור מן העיקר אלא זה, שמעשר עצמו אינו טעון

נסכים, ואחד עשר הבא מכח מעשר טעון נסכים].

"או **לְאֵיל תַּעֲשֶׂה מִנְחָה**" – **לרבות אילו של אהרן ביום הכיפורים**, ["בזאת יבא אהרן אל הקדש בפרוץ בָּקָר לְחֻטָּאת וְאֵיל לְעֹלָה"], שהוא טעון נסכים. [אבל לולא הכתוב הזה לא היינו יודעים שאילו של אהרן טעון נסכים מהכתוב "בְּמַעֲדֵיכֶם", המלמד שחובות מועד טעונות נסכים, כמבואר לעיל, כי היינו אומרים, שחובת יחיד אינה כחובת ציבור. וגם לא היינו למדים שאילו של אהרן טעון נסכים כעולת יולדת, שהיא עולת יחיד, כי היינו אומרים, שדבר שקבוע לו זמן כאילו של אהרן, אינו כעולת יולדת הבאה בכל זמן].

"או **לְאֵיל תַּעֲשֶׂה מִנְחָה**" – **לרבות את הפלגס להביא עמו נסכים כאיל**. [פלגס הוא כבש בחודש השלוש עשרה, שיצא מכלל כבש, כי עברה שנתו, ולכלל איל לא בא, כי איל הוא בן שתי שנים, כלומר, שיהיה לכל הפחות חודש שלם בשנתו השניה, ואם כן, עד שיהיה בן שלוש עשרה חודשים מלאים ויגיע היום שאחרי כן, אינו בכלל איל]. וזה **כדעת רבי יוחנן**, האומר, שפלגס אינו כבש ואינו איל, ולכן הוצרך הכתוב לרבות דינו בפירוש. אבל לדעת בר פדא, פלגס הוא ספק כבש ספק איל, ואין הספק אלא לבני אדם, אבל כלפי שמיא ידוע מה הוא, ואין צורך לרבותו, אלא הוא בכלל כבש או איל.

"כִּכְהָ יַעֲשֶׂה לְשׁוֹר הָאֶחָד או לְאֵיל הָאֶחָד או לְשֶׁה בְּכַבְּשִׁים או בְּעִזִּים" – מלמד, שאף שיש חילוק בכבשים בין בן שנה [=כבש] לבין בן שנתים [=איל], בבקר לא חילק, ודין עגל בן שנה כדין פר גדול.

"כִּכְהָ יַעֲשֶׂה לְשׁוֹר הָאֶחָד או לְאֵיל הָאֶחָד או לְשֶׁה בְּכַבְּשִׁים או בְּעִזִּים" – מלמד, שאף שיש חילוק בכבשים בין בן שנה [=כבש] לבין בן שנתים [=איל], אין חילוק בין בן שנתים לבין בן שלוש או יותר, ודין כולם כדין איל.

"כִּכְהָ יַעֲשֶׂה לְשׁוֹר הָאֶחָד או לְאֵיל הָאֶחָד או לְשֶׁה בְּכַבְּשִׁים או בְּעִזִּים" – מלמד, שאף שיש חילוק בכבשים בין זכר בן שנה [=כבש] לבין זכר בן שנתים [=איל], אין חילוק בין נקבה בת שנה [=כבשה] לבין נקבה בת שנתים [=רחלה], ודין שתיהן כדין כבש.

"כִּכְהָ יַעֲשֶׂה לְשׁוֹר הָאֶחָד או לְאֵיל הָאֶחָד או לְשֶׁה בְּכַבְּשִׁים או בְּעִזִּים" – מלמד, שאף שיש חילוק בכבשים בין זכר בן שנה [=כבש] לבין זכר בן שנתים [=איל], בעיזים אין חילוק בין בן שנה [=גדי] לבין בן שנתים [=שעיר], ודין שניהם כדין כבש.

הקריב פלגס

מי שנדר להביא איל או כבש, עליו להביא או איל או כבש. ואם הביא פלגס:

לדעת רבי יוחנן – פלגס אינו לא כבש ולא איל, ולכן, אף שהמקריבו מביא עמו נסכי איל, מהריבוי "או לְאֵיל", ידי נדרו לא יצא, ועדיין צריך להביא או כבש או איל.

ולדעת בר פדא – פלגס הוא ספק כבש ספק איל, ולכן המקריבו יצא ידי נדרו, אלא מאחר שאינו יודע אם עליו להביא נסכי כבש, או נכסי איל, יביא נכסי איל המרובים, ויתנה, אם איל הוא, הרי אלו נסכיו, ואם כבש הוא, שלושה לוגין מהנסכים יהיו לצורך הכבש, והמותר יהיו נכסי נדבה.

דף צ"ב

חילוק כפרה בין ישראל לכהנים

ביום הכפורים מקריבים שני שעירים לכפר על ישראל חטאי טומאת מקדש וקדשיו, אחד שעיר פנימי, ואחד שעיר חיצון [של המוספים]. ומשלחים שעיר אחד לעזאזל, לכפר על ישראל שאר עברות.

בעבודת שעיר פנימי וחיצון, הכהן אינו מתוודה. אבל בשילוח השעיר למדבר, הכהן מתוודה, שנאמר, "וְסַמְךָ אֶהְרֹן אֶת שְׁתֵּי יָדָיו עַל רֹאשׁ הַשְּׁעִיר הַחַי וְהִתְנַדָּה עָלָיו אֶת כָּל עֲוֹנוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶת כָּל פְּשָׁעֵיהֶם לְכָל חַטָּאתָם וְנָתַן אֹתָם עַל רֹאשׁ הַשְּׁעִיר וְשָׁלַח בְּיַד אִישׁ עֵתִי הַמִּדְבָּרָה".

ובנוסף לכך, הכהן מקריב פר פנימי, לכפר על הכהנים חטאי טומאת מקדש וקדשיו, והכהן מתוודה עליו שני וידויים, שנאמר, "וְהִקְרִיב אֶהְרֹן אֶת פֶּר הַחֻטָּאת אֲשֶׁר לוֹ וְכִפֶּר בְּעֵדוֹ וּבְעֵד בֵּיתוֹ ... וְהִקְרִיב אֶהְרֹן אֶת פֶּר הַחֻטָּאת אֲשֶׁר לוֹ וְכִפֶּר בְּעֵדוֹ וּבְעֵד בֵּיתוֹ וְשָׁחַט אֶת פֶּר הַחֻטָּאת אֲשֶׁר לוֹ".

< לדעת רבי יהודה.

אין חילוק כפרה בין ישראל לכהנים, אלא לעניין טומאת מקדש וקדשיו, שישראל מתכפרים בשעיר הפנימי [לתלות על שיש בה ידיעה בתחילה ואין בה ידיעה בסוף ולכפר על הזדון] ובשעיר החיצון [על שאין ידיעה בתחילה ויש ידיעה בסוף], והכהנים מתכפרים בפר הפנימי [ויש בו שני דברים לכפר, כנגד כפרת שני השעירים, (א) וידוי האמור עליו, (ב) הזאת דמו].

אבל לעניין כפרת שאר עבירות, כולם שווים להתכפר בשעיר המשתלח, שנאמר בעבודת פר ושעיר של יום הכפורים, "וְעַל הַכֹּהֲנִים וְעַל כָּל עַם הַקֹּהֵל [=ישראל] וְכִפֶּר [הושוו כאן הכהנים וישראלים לכפרה אחת]", ומכאן, שבכפרת השעיר המשתלח כולם מתכפרים בשווה. אבל אין לומר שהושוו גם בכפרת השעיר הפנימי, כי נאמר בו, "שְׁעִיר

לדעת רבי שמעון.

כשם שיש חילוק כפרה בין ישראל לכהנים לעניין טומאת מקדש וקדשיו, כך יש ביניהם חילוק כפרה לעניין שאר עברות, שנאמר, "וְלָקַח אֶת שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים", להקיש שעיר משתלח לשעיר פנימי, וללמד, שכשם שהשעיר הפנימי מכפר על ישראל בלבד, כך השעיר המשתלח מכפר על ישראל בלבד, אבל הכהנים מתכפרים בקרבן אחר.

(א) כנגד דם שעיר הפנימי המכפר על ישראל טומאת מקדש וקדשיו, [לתלות על שיש בה ידיעה בתחילה ואין בה ידיעה בסוף ולכפר על הזדון], **מכפר דם הפר על הכהנים.**

(ב) כנגד דם שעיר החיצון, המכפר על ישראל טומאת מקדש וקדשיו, [כשאין ידיעה בתחילה ויש ידיעה בסוף], **מכפר וידוי אחד של פר הפנימי על הכהנים.**

(ג) כנגד מה שוידוי שעיר המשתלח מכפר על ישראל שאר עברות, מכפר וידוי שני של הפר הפנימי על הכהנים שאר עברות. [ומה שהושוו כהנים וישראלים בכתוב הנ"ל, לא הושוו לקרבן אחד, אלא שכולם בני כפרה, כל אחד בקרבנו שלו].

ביאור הכתוב בעניין כפרת

פר ושעיר של יום הכפורים

רש"י מפרש, שהכתוב רומז לדברים, שהקרבן מכפר עליהם – "וְכִפֶּר אֶת מִקְדָּשׁ הַקֹּדֶשׁ" [זו כפרה על טומאה שארעה בקדש הקדשים]. "וְאֶת אֶהֱל מוֹעֵד" [זו כפרה טומאה שארעה בהיכל]. "וְאֶת הַמִּזְבֵּחַ" [זו כפרה על טומאה שנטמא כשהקטיר על מזבח הזהב]. "וְכִפֶּר" [זו כפרה על טומאה שארעה בעזרה].

ותוס' מפרשים, שהכתוב מבאר את סדר עבודת היום – ["וְכִפֶּר הַכֹּהֵן אֲשֶׁר יִמָּשַׁח אֹתוֹ וְאֲשֶׁר יִמְלֵא אֶת יָדָיו לְכַהֵן תַּחַת אָבְיוֹ וְלִבְשׁ אֶת בְּגָדֵי הַבַּיִת בְּגָדֵי הַקֹּדֶשׁ"]. "וְכִפֶּר אֶת מִקְדָּשׁ הַקֹּדֶשׁ" [זו הזאת הדם בקדש הקדשים בין בדי הארון]. "וְאֶת אֶהֱל מוֹעֵד" [זו הזאת דם כנגד הפרוכת בהיכל]. "וְאֶת הַמִּזְבֵּחַ" [זו הזאת דם על מזבח הזהב]. "וְכִפֶּר" [זו שפרכת הדם על יסוד מערבי של מזבח החיצון שבעזרה]. ואף שכל ההזאות הללו כבר מפורשות בפרשה על סדר עבודת היום, נשנו בסוף הפרשה, ללמד, שכל כהן משיח ומרובה בגדים עושה את העבודה הזאת, ולא רק אהרן המוזכר בכתובים בכל סדר העבודה.

סמיכה בקרבנות ציבור

רוב קרבנות הציבור אין בהם סמיכה חוץ מהמבוארים להלן:

א. פר העלם דבר של ציבור.

כל חטא, שהעושהו בשגגה, חייב להביא על כך חטאת קבועה, [ובכלל זה כל לא תעשה שיש בהם כרת, כגון אכילת חלב וביאת נידה], אם טעו ביי"ד בהוראתם, ועל פי הוראתם עברו הציבור על האיסור, אין היחידים מביאים חטאות יחידים, אלא ביי"ד מביאים קרבן חטאת, הקרוי פר העלם דבר של ציבור. שנאמר, "וְאִם כָּל עֵדֶת יִשְׂרָאֵל יִשְׁגּוּ וְנִעְלַם דְבַר מֵעֵינֵי הַקֹּהֵל וְעָשׂוּ אֶחָת מִכָּל מִצְוֹת ה' אֲשֶׁר לֹא תַעֲשֶׂינָהּ וְאָשְׁמוּ. וְנוֹדַעַה הַחֲטָאת אֲשֶׁר חָטְאוּ עָלֶיהָ וְהִקְרִיבוּ הַקֹּהֵל פֶּר בֶּן בָּקָר לַחֲטָאת וְהִבִּיאוּ אֹתוֹ לִפְנֵי אֶהֱל מוֹעֵד".

וקרבן ציבור זה טעון סמיכה על ידי הזקנים, **שנאמר, "וּסְמְכוּ זִקְנֵי הָעֵדָה אֶת יְדֵיהֶם עַל רֹאשׁ הַפֶּר לִפְנֵי ה' וְשַׁחֲטוּ אֶת הַפֶּר לִפְנֵי ה'"**

ב. שעירי עבודת כוכבים.

כשטעו ביי"ד בהוראה בעניין עבודה זרה, ושגגו הציבור על פיהם בחטא עבודה זרה, אין היחידים מביאים חטאת עבודה זרה של יחיד, אלא הציבור מביא קרבן עבודה זרה של ציבור, שהוא פר לעולה ושעיר לחטאת, שנאמר, "וְכִי תִשְׁגּוּ... וְהָיָה אִם מַעֲיַנִּי הָעֵדָה נִעְשְׂתָה לְשִׁגְגָה וְעָשׂוּ כָּל הָעֵדָה פֶּר בֶּן בָּקָר אֶחָד לְעֹלָה לְרִיחַ נִיחַח לַה' וּמִנְחָתוֹ וְנִסְכּוֹ כַּמִּשְׁפָּט וְשִׁעִיר עֲזִים אֶחָד לַחֲטָאת".

לדעת רבי שמעון – השעיר הזה טעון סמיכה, שנאמר בעניין חטאת נשיא, "וּסְמְךָ יָדוֹ עַל רֹאשׁ הַשְּׁעִיר", לרבות שעיר עבודה זרה לסמיכה. [אבל אין לומר שהריבוי בא ללמד שתהא סמיכה בשעיר הנעשה בפנים ביום הכיפורים כי מסתבר לרבות סמיכה בשעיר עבודה זרה הבא על עברה שנודעה לחוטא כשעיר נשיא הבא על עבירה שנודעה לחוטא ולא לרבות שעיר פנימי של יום הכיפורים הבא על עברה שנעלמה מהחוטא]. וסמיכה זו של שעיר עבודה זרה, נעשית על ידי הזקנים, שנאמר בעניין סמיכת שעיר המשתלח, "וּסְמְךָ אֶהֱרֹן אֶת שְׁתֵּי יָדָיו עַל רֹאשׁ הַשְּׁעִיר הַחַי", ללמד, שדווקא סמיכת שעיר המשתלח נעשית על ידי אהרן, אבל סמיכת שעיר עבודה זרה, נעשית על ידי הזקנים. [ומתוך שנאמרה הלכה למשה מסיני, שאין בקרבנות ציבור אלא שתי סמיכות, למדנו, ששלמי ציבור אינם טעונים סמיכה, ואין ללמוד בהם סמיכה מקל וחומר משלמי יחיד].

ולדעת רבי יהודה – השעיר הזה הבא על חטא עבודה זרה של ציבור, אינו טעון סמיכה, שנאמר בעניין סמיכת פר העלם דבר של ציבור, "וּסְמְכוּ זִקְנֵי הָעֵדָה אֶת יְדֵיהֶם עַל רֹאשׁ הַפֶּר", ללמד, שדווקא עליו הם סומכים, ולא על שעיר עבודה זרה. א"נ משום שנאמר בעניין סמיכת אהרן על

השעיר המשתלח, "וְסָמַךְ אֶהָרֹן אֶת שְׁתֵּי יָדָיו עַל רֹאשׁ הַשְּׁעִיר הַחַיִּי", ללמד שדווקא שעיר זה טעון סמיכה, אבל שעיר עבודה זרה אינו טעון סמיכה, [ובאמת גם לולא המיעוטים הללו היינו יודעים, שהשעיר הזה אינו טעון סמיכה, כי הלכה למשה מסיני, שלא נאמרו אלא שתי סמיכות בקרבנות ציבור, ולדעת רבי יהודה, הן שתי הסמיכות המפורשות בכתובים, בפר העלם דבר של ציבור, ובשעיר המשתלח, והמיעוטים הללו הם אסמכתא בעלמא. א"נ עיקר הלימוד הוא מהכתובים, כי לדעת רבי יהודה באמת לא נאמרה בעניין הלכה למשה מסיני]. [וריבוי הכתוב בעניין שעיר נשיא, "וְסָמַךְ יָדָיו עַל רֹאשׁ הַשְּׁעִיר", בא ללמד, שגם השעירים שהביאו הנשיאים בחנוכת המשכן, היו טעונים סמיכה].

ג. שעיר המשתלח.

אחד מהשעירים הבאים ביום הכיפורים היה משתלח לעזאזל, והיה **טעון סמיכה על ידי הכהן הגדול**, שנאמר, "וְסָמַךְ אֶהָרֹן אֶת שְׁתֵּי יָדָיו עַל רֹאשׁ הַשְּׁעִיר הַחַיִּי".

לדעת רבי שמעון – אין הסמיכה הזו כשאר סמיכות הקרבנות, כי אין סמיכה נחשבת אלא על ידי הבעלים, ולדעת רבי שמעון הכהנים אינם מתכפרים כלל בשעיר המשתלח [כמבואר לעיל], ואם כן כשהכהן הגדול סומך על השעיר הזה אין זו סמיכה בבעלים.

ולדעת רבי יהודה – הסמיכה הזו היא כשאר סמיכות הקרבנות, שהבעלים סומכים ידיהם על הקרבן, כי לדעת רבי יהודה, הכהנים מתכפרים בשעיר המשתלח [כמבואר לעיל], ואם כן, כשהכהן הגדול סומך על השעיר הזה, הרי זו סמיכה בבעלים.

סמיכה בקרבנות יחיד

במשנתנו מבואר, שרוב קרבנות היחיד חוץ משלושה, טעונים סמיכה, ובכתובים מצאתי דין סמיכה מפורש בשלושה קרבנות:

בעולה – "וְסָמַךְ יָדָיו עַל רֹאשׁ הָעֹלָה".

בשלמים – "וְאִם זָבַח שְׁלָמִים קִרְבָּנוֹ אִם מִן הַבָּקָר הוּא מִקְרִיב ... וְסָמַךְ יָדָיו עַל רֹאשׁ קִרְבָּנוֹ ... וְאִם מִן הַצֹּאן קִרְבָּנוֹ לְזָבַח שְׁלָמִים ... אִם פָּשַׁב הוּא מִקְרִיב ... וְסָמַךְ אֶת יָדָיו עַל רֹאשׁ קִרְבָּנוֹ ... וְאִם עֵז קִרְבָּנוֹ ... וְסָמַךְ אֶת יָדָיו עַל רֹאשׁוֹ". [ומסקנת הסוגיה שמשלושה "קִרְבָּנוֹ" האמורים כאן יש ללמוד שלושה דינים (א) אין אדם סומך על קרבן חברו. (ב) אין סמיכה בקרבן גוי. (ג) כשהקרבן שייך לשותפים, די שאחד מהם יסמוך עליו, אף שאין כל הקרבן שלו. ולדעת רבי יהודה, מאחד הכתובים יש ללמוד דין אחר, והוא, שישירש אינו סומך, ולפי זה, י"א שהוא מודה לשלושת הדינים הנ"ל, כי לדעתו מכתוב אחד יש ללמוד שאין סמיכה על קרבן חברו ולא על קרבן גוי. וי"א שבאמת מכל כתוב יש ללמוד דין אחד בלבד, ואם כן רבי יהודה חולק על הדין השלישי שאחד השותפים סומך לכולם].

ובחטאת – "וְהִבִּיא קִרְבָּנוֹ שְׁעִירַת עִזִּים תְּמִימָה נִקְבָּה עַל חֲטָאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא. וְסָמַךְ אֶת יָדָיו עַל רֹאשׁ הַחֲטָאת ... וְאִם פָּשַׁב יָבִיא ... וְסָמַךְ אֶת יָדָיו עַל רֹאשׁ הַחֲטָאת ...".

[ולא נתבאר בסוגיה, מנין שהיחיד סומך על אשמו, ושמה יש ללמוד זאת בקל וחומר משלמים, כמבואר להלן בעניין בכור מעשר ופסח, או מהצד השווה של שלמים וחטאת].

אבל בשלושת הקרבנות הבאים, שלא נאמרה בהם בתורה סמיכה, מבואר בסוגיה שאין בהם סמיכה.

א. בכור.

אין בו סמיכה. ואין ללמוד בקל וחומר, שאם בשלמים הקלים שאין קדושתם מרחם, יש סמיכה, כל שכן שתהא סמיכה בבכור החמור, שקדושתו מרחם, כי מצד שני שלמים חמורים מבכור, שכן הם טעונים נסכים ותנופת חזה ושוק, מה שאין כן בבכור.

ב. מעשר.

אין בו סמיכה. ואין ללמוד בקל וחומר, שאם בשלמים הקלים שאין מקדשים את הסמוך להם, יש סמיכה, כל שכן שתהא סמיכה במעשר החמור, שמקדש את הסמוכים לו שאם קרא לתשיעי עשירי או לאחד עשר עשירי נתקדשו, כי מצד שני שלמים חמורים ממעשר, שכן הם טעונים נסכים ותנופת חזה ושוק, מה שאין כן במעשר.

ג. פסח.

אין בו סמיכה. ואין ללמוד בקל וחומר, שאם בשלמים הקלים שאין חיוב להביאם, יש סמיכה, כל שכן שתהא סמיכה בפסח החמור, שיש חיוב להביאו, כי מצד שני שלמים חמורים מפסח, שכן הם טעונים נסכים ותנופת חזה ושוק, מה שאין כן בפסח.